

Asia: VN/12957/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

4 luku – Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Tunnistattekko, että esitetyillä laeilla olisi vaikutuksia, joita ei ole huomioitu esityksessä?

Keskuskauppakamari pitää yleisesti ottaen esitettyjä lakeja hyvin valmisteltuna ja tarpeellisina. Huomioiden, että Valtioneuvosto päätti hylätä talousvyöhykkeelle voimassa olevan lainsäädännön mukaan tehdyt hakemukset, on tärkeää että toimintaympäristöön luodaan ripeästi ennakoitavuutta.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että merituulivoimainvestoinneille luodaan Suomessa johdonmukaisesti edellytyksiä. Vaikka Suomeen on suunnitteilla runsaasti markkinaehtoisia maatuulivoimainvestointeja, merituulivoima olisi arvokas lisä sähköjärjestelmäämme maa-alueista poikkeavien tuuliolosuhteiden, tasaisemman tuotannon ja voimalaitosten mittakaavan vuoksi. Tasaisella puhtaan sähkön saatavuudella on merkitystä Suomeen suuntautuville puhtaan siirtymän hankkeille, kuten vedyntuotannolle ja energiaintensiiviselle teollisuudelle. Vaikutusarvioissa voitaisiinkin kuvata tarkemmin merituulivoiman merkitystä sähköjärjestelmälle ja teollisille hankkeille, tunnistaen esityksessä jo kuvatut kantaverkkoon liittämisen haasteet.

Muu palaute vaikutusarvioista

-

7 luku – Säännöskohtaiset perustelut

Palaute alueen valinnasta

Koska merituulivoimahankkeiden suunnittelun aikajänne on pitkä, alueiden valintaan ja kilpailutukseen olisi tarpeen luoda pidemmän aikavälin näkyvyyttä. Tätä tarkoitusta voisi toteuttaa tiekartta siitä, millä aikataululla ja kuinka paljon alueita tulee kilpailutukseen. Esimerkiksi Alankomaissa tällainen tiekartta on tuonut toimijoille ennakoitavuutta ja edistänyt merituulivoiman pitkäjänteistä rakentumista merkittäväksi osaksi maan energiantuotantoa.

Luontevaa olisi, että tiekartta kattaisi sekä aluevesien että talousvyöhykkeen kilpailutusten valmistelu- ja toteutusaikataulun. Ylipäätään olisi arvokasta, että merituulivoiman edistäminen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä nähtäisiin kokonaisuutena huolimatta siitä, että mallit poikkeavat toisistaan toteutukseltaan ja vastuutahoiltaan. Kahdesta rinnakkaisesta mallista saatavien kokemusten perusteella voidaan kehittää molempia malleja.

Palaute vakuuksista (osallistumisvakuus ja edistämismaksu)

-

Palaute maksuista (osallistumismaksu ja hyödyntämismaksu)

Keskuskauppakamari toteaa, että maksujen on oltava investointien edistämisen kannalta kohtuullisia. Kansantalouden ja energiajärjestelmän kannalta hankkeiden suurin arvo on niiden toteutumisessa, ei niistä perittävässä maksuissa. On hyvä, että hyödyntämismaksut painottuvat tuulivoimatuotannon aikaan, jotta ne eivät muodosta rasitetta rakentamisajalle.

Muu palaute kilpailutuksesta

Kilpailun edistäminen on kannatettava tavoite mallin suunnitellussa. Kilpailullisuudesta tulisi ensisijaisesti huolehtia suunnittelemalla kilpailutuksen kriteerit siten, että ne ovat tasapuoliset ja läpinäkyvät ja mahdollistavat sekä vakiintuneiden että uusien toimijoiden osallistumisen markkinoille. Keskuskauppakamari katsoo, että esityksessä on myös tarpeettomia kilpailutuksen osallistujia rajaavia tekijöitä.

Keskuskauppakamari ei pidä perusteltuna rajoittaa toimijoiden osallistumista kilpailutuksiin sen perusteella, että hankekehittäjällä olisi Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä jo muita kehitysvaiheessa olevia hankkeita. Säädstä perustellaan sillä, että tällaisella toimijalla ei välttämättä ole resursseja toteuttaa useita hankkeita. Kilpailutuksen esivalintakriteerien pitäisi olla riittävät takaamaan, että kilpailutukseen osallistuvat toimijat pystyvät myös toteuttamaan hankkeen.

Samoin Keskuskauppakamari ei pidä tarpeellisena kilpailutuksen keskeytystä kategorisesti pelkästään kilpailutukseen osallistuvien määrän perusteella. Painoarvo tulisi olla kilpailutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumisella ja määrällisten ja laadullisten kriteerien toteutumisella.

Viimeaikaisten huutokauppojen kokemusten perusteella on perusteltua, että huutokaupoissa käytetään hinnan lisäksi laadullisia kriteerejä. Kriteerit voivat toimia myös innovaatioiden edistäjänä. Esimerkiksi Alankomaissa toteutetuissa kilpailutuksissa on painotettu myös merituulivoiman liittymistä muuhun energiajärjestelmään esimerkiksi siten, että tuotetulla sähköllä valmistetaan vetyä elektrolyysillä eikä kaikkea tuotantoa ei tarvitse liittää verkkoon. Näin vältetään verkkoon liittämisen pullonkauloja. Tältä kannalta on myös hyvä, että hallituksen esityksessä tuulivoimapuistolta ei lähtökohtaisesti vaadita liittämistä siirtoverkkoon.

Palaute hyödyntämisluvasta

On hyvä, että hyödyntämislupa kattaa tuulivoimaloiden lisäksi muut rakennukset, kuten sähköasemat ja mahdolliset vetylaitokset. Pykälän 2 perusteluissa todetaan, että hyödyntämisluvassa voidaan määrätä, että tuotettu energia tai osa siitä, mukaan lukien vety, on tuotava Suomeen. Keskuskauppakamari ei pidä perusteltuna merituulivoiman yhteydessä tuotetun vedyn loppumarkkinan rajoittamista siten, että se on tuotava Suomeen. On kannatettava tavoite, että mahdollisimman suuri osuus vedyn jalostuksen arvonnisästä muodostuu Suomessa. Näin ehdoton rajaus ei kuitenkaan ole kannatettava vetytalouden ollessa vasta muodostumassa. Myös muilta markkinoilta tuleva kysyntä voi edistää sitä, että Suomeen ylipäättään muodostuu vedyn tuotantoa ja sitä tukevaa sähköntuotantoa.

Palaute valitusten osittaisesta keskittämisestä Vaasan hallinto-oikeuteen (Erityisesti hallinto-oikeuksille, korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja markkinaoikeudelle osoitettu kysymys)

-

Palaute muutoksenhausta

-

Palaute talousvyöhykelain muutoksista

-

8 luku – Lakia alemman asteinen sääntely

Palaute asetuksella myöhemmin säädettäviin asioihin liittyen

-

Muu palaute

Tähän pyydetään jättämään palaute vain niistä asioista, joita ei ole mainittu yllä.

Nyt lausuttavien lakiesitysten lisäksi Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota jo valmisteilla olevaan merituulivoimalaitosten kiinteistöverotuksen määräytymisen päivitykseen. Veromuutos tukisi merituulivoimahankkeiden markkinaehtoista kannattavuutta, eikä sitä ole tarpeen jättää odottamaan laajempaa kiinteistöverotuksen uudistusta.

Säkinen Teppo
Keskuskauppakamari